

MUSICA DIVINA

PROGRAMMA 2026

DO 17.09

ABDIJ TONGERLO

Utopia Ensemble
& Psallentes

ZA 19.09

ABDIJ AVERBODE

Momentum

ZA 19.09

ABDIJ AVERBODE

DionysosNow!
& HERMESensembles

DI 22.09

HOOGSTRATEN

Liesbeth Devos
en Gwen Cresens

WO 23.09

ABDIJ POSTEL

Constantinople

DO 24.09

GEEL

Constantinople

ZA 26.09

LIER

BRYGGEN Bruges Strings

DI 29.09

MOL

ClubMédiéval
en SPECTRA

WO 30.09

HEIST-OP-DEN-BERG

ORLANDOviols

VR 02.10

TURNHOUT

Graindelavoix

ZA 03.10

HERENTALS

Eric Whitacre
& Vlaams Radiokoor

ZO 04.10

GEEL

Team en bewoners OPZ Geel,
festivalcomponist Noah Senden
& studenten Koninklijk Conservatorium
Antwerpen

DO 17 september – 19:30

ABDIJ TONGERLO

Utopia Ensemble

& Psallentes

Polyfonie

in de Kempen

Omstreeks 1130 kwamen enkele norbertijnen van de Sint-Michielsabdij van Antwerpen zich in Tongerlo vestigen. Sommige van de kapelmeesters die in de 15de eeuw aan de kathedraal van Antwerpen verbonden waren, bleken ook actief te zijn in de Kempen. Reden genoeg voor het **Utopia Ensemble** om een programma uit te werken rond de Mariale polyfonie van **Jacob Obrecht**, **Severin Cornet**, **Andreas Pevernage**, **Jacobus Barbireau** en **Geert van Turnhout**. Net zoals de kathedraal van Antwerpen is ook de abdij van Tongerlo gewijd aan Maria. Om de spirituele diepgang van de liturgie te versterken, wordt de rijkdom van de polyfone gezangen afgewisseld met de eenvoud van gregoriaanse muziek. Op die manier wordt de ruimtelijkheid van de kerk en het akoestisch spel dat daarmee gepaard gaat, ten volle benut.

BEZETTING

Utopia Ensemble

Michaela Riener, mezzo

Bart Uvyn, contratenor

Adriaan De Koster, tenor

Lieven Termont, bariton

Guillaume Olry, bas

Psallentes

Elisabeth Colson

Lisa De Rijcke

Barbara Somers

Kerlijne Van Nevel

Veerle Van Roosbroeck

Renate Weytjens

Clare Wilkinson

o.l.v Hendrik Vanden Abeele

IN SAMENWERKING MET

Gemeente Westerlo

Norbertijnenabdij Tongerlo

ADRES

Abdij Tongerlo

Abdijstraat 40

Tongerlo

TICKETS

€ 22 (-26: € 12)

Incl. receptie

ZA 19 september - 13:00 - 17:00

MO- MEN- TUM

Op het uitgestrekte domein van de Abdij van Averbode nodigt Musica Divina je uit voor een namiddag van verstillings, verdieping en aandachtig-in-de-wereld-zijn. Onder het festivalmotto *Momenten van Waarheid* ontdek je hoe muziek, stilte en natuur ons dichterbij die zeldzame ogenblikken brengen, waarin ervaring en werkelijkheid samenvallen, zoals tijdens meditatie, gebed of een intense muzikale beleving.

Laat je onderdompelen in de klankinstallatie van festivalcomponist **Noah Senden**, maak een klankenwandeling door de omliggende bossen en ontdek de kracht van Gregoriaans luisteren en zingen. Vanuit verschillende wereldbeelden geeft Els Janssens duiding bij het festivalthema *Momenten van Waarheid*, terwijl **Luc De Winter** je meeneemt in zenmeditaties die uitnodigen tot diepe rust.

Deze dag vormt een uitnodiging om te vertragen, te aarden en ruimte te maken voor wat echt resoneert.

Klankinstallatie Noah Senden

Festival componist **Noah Senden** componeert een nieuw werk en neemt het festivalthema 'Momenten van Waarheid' als uitgangspunt. Zijn werk zal in variaties door verschillende ensembles uitgevoerd worden tijdens het festival. Om zich ten volle te kunnen onderdompelen in de geest van Musica Divina, verblijft hij een week in de abdij van Averbode. Eén van de verschillende versies van zijn compositie, is een immersieve klankinstallatie die opgesteld zal staan in de Limburgzaal.

MOMENTEN

13:00

14:30

15:00

16:30

17:00

Duur: 20 minuten

LOCATIE

Abdij van Averbode,
Limburgzaal

TICKETS

Gratis, zonder reservatie

The Sung Room Klankwandeling

Musica Divina slaat de handen in elkaar met Musica Impulscentrum, installatiekunstenaars Strijbos en Van Rijswijk en Natuurpunt. *The Sung Room* brengt de omgeving in kaart via geluid, waarbij ook eerder opgenomen (nachtelijke) klanken uit het landschap op natuurlijke wijze opduiken. Zodra je de folly betreedt, word je omarmd door muzikale stemmen. Samen met de omgevingsgeluiden ontstaat er zo een volledige compositie. De makers hebben resonantiepanelen ontworpen als alternatief voor traditionele luidsprekers. Op die manier worden de relaties tussen verschillende ervaringsruimten verkend: van onze innerlijke wereld tot de intieme, sociale en publieke ruimte.

IN SAMENWERKING MET

Musica Impulscentrum
Natuurpunt

MOMENTEN

13:00 > 17:00
Doorlopend te
beziichtigen

LOCATIE

Abdij van Averbode

TICKETS

Gratis,
zonder reservatie

To be is to Weave

Begeleide wandeling & expo

Je wandelt langs het majestueuze abdijgebouw en doorheen de uitgestrekte bossen van Landschapspark de Merode tot bij de Bedderehoeve. Een gids van natuurlandbouw begeleidt de tocht. Bij aanvang, midweg en bij aankomst, wordt er gestopt en krijg je duiding over de eeuwenoude verbondenheid tussen abdij en landschap. Eenmaal aangekomen aan de Bedderehoeve wordt het project *To be is to Weave* gepresenteerd, een samenwerking met Huis Perrekes. Bestaande uit twee elementen: de vertoning van een kortfilm van Ingel Vaikla in de gerenoveerde schuur en een expo in de ontmantelde hoeve.

IN SAMENWERKING MET

Huis Perrekes
Natuurlandbouw
Landschapspark
De Merode

MOMENTEN

13:00, 14:00 & 15:00
Duur: 2 uur

LOCATIE

Abdij van Averbode,
Bedderehoeve.
Vertrek aan het
poortgebouw van de
abdij.

TICKETS

Gratis, reservatie via
kempen@festival.be.

To be is to Weave

Concert Huis Perrekes

Huis Perrekes staat stil bij de grote momenten van waarheid en sluit aan bij hun lange traditie waarin kunst en cultuur verweven zijn met het leven van elke dag.

De Betties is een 70-koppig intergeneratieel koor. Door letterlijk hun stem te laten horen plaatst het 'dementie' op de maatschappelijke agenda en gaat het een relatie aan met cultuur in de meest ruime zin. Het geheel wordt muzikaal gedragen door muziektherapeuten die dagelijks werken in Huis Perrekes. Zij maken eigen composities, arrangementen op maat voor koor en muzikanten. Het leven van elke dag dient als inspiratiebron voor zowel tekst als muziek.

Zangers van alle leeftijden zingen enthousiast mee: kinderen van de school, bewoners en gasten van Huis Perrekes, familie, medewerkers, vrijwilligers en sympathisanten.

MUZIKAAL TEAM

Marieke De Belder
Emma Godemont
Jolien Smaers

MOMENTEN

16:30 – 17:15

LOCATIE

Abdij van Averbode,
Abtskwartier

TICKETS

€ 7

Zenmeditatie Introductie

Door Luc De Winter

Luc De Winter leidt in de Brabantzaal een introductie sessie vanuit de eeuwenoude Soto-zentraditie. Je wordt uitgenodigd een glimp op te vangen van wat zen is. We zitten daarbij heel stabiel maar tegelijkertijd compleet alert; we gaan niet op in onze gedachten, maar zijn ons bewust van de ademhaling. Vanuit het voelen van elke in- en uitademing maken we contact met alle mogelijke lichamelijke gewaarwordingen zonder deze levende stroom van ervaren in concepten te gieten. Gedachten hoeven niet te stoppen, maar we kijken niet meer naar ons bestaan hier en nu doorheen de gekleurde bril van woorden, begrippen, opvattingen en oordelen. Zo kunnen we een eerste stap zetten naar een werkelijk wakker aanwezig zijn.

IN SAMENWERKING MET

Deze zen introducties worden aangeboden door Ho Sen Dojo vzw, Antwerpen.

MOMENTEN

13:30 & 15:30

Duur: 1 uur

LOCATIE

Abdij van Averbode,
Brabantzaal

TICKETS

€ 7

Levensfilosofie: Momenten van Waarheid

Lezing door Els Janssens

Wat is waarheid? Ligt de waarheid in of buiten onszelf? Hoe kunnen we via een innerlijke ervaring tot een waarheid komen die rationele kennis evenaart of verdiept? De boeddhistische filosofie spreekt over de 'pure experience'. De taoïstische filosoof **Zhuang Zi** zegt: "Dat wat beschreven kan worden door woorden, wat bereikt kan worden door het verstand, reikt zover als de dingen. Niet verder."

Els Janssens gidst het publiek door verschillende wereldbeelden aan de hand van **Ulrich Libbrechts** model, dat mens, wereld en kosmos in een helder denkkader plaatst. Via dit schema toont ze hoe culturen op uiteenlopende manieren naar werkelijkheid, betekenis en waarheid kijken. Poëzie vormt daarbij een tweede spoor: korte voorbeelden laten voelen hoe taal momenten van waarheid kunnen onthullen.

IN SAMENWERKING MET

Deze lezing is in samenwerking met de School voor Comparatieve Filosofie Antwerpen vzw.

MOMENTEN

15:00 & 16:30

Duur: 1 uur

LOCATIE

Abdij van Averbode,
Vlaamse Zaal

TICKETS

€ 7

Rondleiding

Abdij van Averbode

Tijdens deze rondleiding in de abdij ontdek je de rijke geschiedenis van de Norbertijnen, die sinds 1134 leven volgens een gemeenschapstraditie van gebed, arbeid en gastvrijheid. Je wandelt langs eeuwenoud erfgoed: de monumentale abdijkerk, de kloostergang, het scriptorium en de leefruimtes van de paters. Onderweg krijg je inzicht in hun dagelijkse ritme, spiritualiteit en rol in de regio. De rondleiding onthult hoe traditie, stilte en dienstbaarheid het leven in deze abdij tot op vandaag vormgeven.

MOMENTEN

13:00 & 14:30

Duur: 1 uur

TICKETS

€ 10

Gregoriaans luisteren & zingen

Workshop met pater Jos Bielen

Onder het eeuwenoude gewelf van de ridderzaal weerklinkt gregoriaans gezang: ruimte, rust en klank nodigen uit om thuis te komen bij jezelf. Het stilteconcert eindigt met een uitnodiging om zelf gregoriaans te zingen, onder leiding van pater Jos Bielen.

MOMENTEN

13:00, 14:15, 15:30
Duur: 45 minuten

LOCATIE

Abdij van Averbode,
Ridderzaal

TICKETS

€ 7

Avondmaal in Het Moment

Het Abdijcafé 'Het Moment' is een unieke plek waar je op historische grond geniet van gerechten bereid met echte Averbode-producten. De imposante huisbrouwerij brouwt exclusieve bieren die je alleen hier kan proeven. Bij mooi weer biedt het terras een schitterend zicht op de abdij. Voor het avondmaal kan er genoten worden van drie gangen abdij-menu. Een dagsoep met brood uit de abdij, een suggestieschotel en de befaamde Averbode appelcake als dessert.

MOMENTEN

17:30 – 19:30

LOCATIE

Het Moment,
Abdijstraat 1
Averbode

TICKETS

€ 23,5 (exclusief
dranken)

TIJD STIP	HET MOMENT	POORT GEBOUW	ABTS KWARTIER	RIDDER ZAAL	VLAAMSE ZAAL
13:00				Workshop Gregoriaans 13-13:45	
13:30		Koffiebar 13:30-17:30			
14:00					
14:30				Workshop Gregoriaans* 14:15-15:00	
15:00					Lezing Els Janssens 15-16u
15:30				Workshop Gregoriaans 15:30-16:15	
16:00					
16:30				Concert Perrekes 16:30-17:15	Lezing Els Janssens* 16:30-17:30
17:00					
17:30	Avondmaal 17:30-19:30				
18:00					
18:30					
19:00					

LIMBURG ZAAL	ZAAL BRABANT	ABDIJ	RIET VIJVER	BEDDERE HOEVE
Installatie 13:00-13:20		Rond- leiding* 13:00-14:00		Wandeling & expo 13:00-15:00
	Meditatie 13:30-14:30		The Sung Room 13:00-17:30	
Installatie 14:30-14:50		Rond- leiding 14:30-15:30		
Installatie 15:00-15:20				Wandeling & expo 14:00-16:00
	Meditatie 15:30-16:30			
Installatie 16:30-16:50				
Installatie 17:00-17:20				

*** SPECIEK VOOR DAGPROGRAMMA DAVIDSFONDS ACADEMIE:**

Davidfonds Academie biedt een uitgekiende selectie uit het Momentum programma aan.
Voor info en tickets: www.davidfonds.be

ZA 19 september – 20:00

ABDIJ AVERBODE
DionysosNow!
& HERMESensembel
Moment van stilte

Kunnen we de stilte niet als waarheid beschouwen? Ieder concert heeft een ritualistisch aspect. Het vocaal ensemble **DionysosNow!** en het **HERMESensembel** gaan echter een stap verder. Werken van **Josquin Deprez**, **Cipriaan De Rore**, **Adriaan Willaert** en **Carlo Gesualdo di Venosa** worden afgewisseld met vervormde klankimprovisaties op klarinet door **Peter Merckx**. De muziek beweegt van wereldlijke expressie naar devotionele diepgang, van melodie naar klank. Stelselmatig gaan we terug in de tijd: de weelderige polyfonie van het begin is nu gregoriaans gezang geworden. Klank wordt ruis, tot ook dat uiteindelijk overgaat in stilte. Dat is het ogenblik waarop muziek haar aardse contouren volledig loslaat en uitmondt in haar meest pure en mystieke waarheid.

BEZETTING

DionysosNow!

Franz Vitzthum, contratenor

Filip Dámeč, contratenor

Bernd Oliver Fröhlich, tenor

Joachim Höchbauer, tenor

Julian Podger, tenor

Tore Tom Denys,

tenor en artistieke leiding

Tim Scott Whiteley,

bas-bariton

HERMESensembel

Peter Merckx, klarinet

IN SAMENWERKING MET

vzw Averbodium

ADRES

Abdij Averbode

Herseltsebaan 2

Averbode (Scherpenheuvel)

TICKETS

€ 22 (-26: € 12)

Incl. inleiding en receptie

PRO VINO VERO
NATURAL WINES

DI 22 september - 20:00

HOOGSTRATEN

Liesbeth Devos
& Gwen Cresens
In Vino Vero

Sinds mensenheugenis laat wijn de kunsten bloeien. Dichters, componisten, schilders vonden allen inspiratie in het glas. Wijn staat voor gezelligheid en plezier, maar ook voor passie, melancholie en zelfs een vleugje miserie. Bedwelmend, bitter, zacht of sprankelend: wijn als weerspiegeling van het leven zelf? Ligt er waarheid in het glas? Sopraan **Liesbeth Devos** en accordeonist **Gwen Cresens** duiken in het rijke muzikale erfgoed van de Renaissance tot vandaag, op zoek naar melodieën waarin de wijn rijkelijk vloeit. Van **Monteverdi**, **Purcell**, **Eccles** en **Landi** tot **Barbara** en **Luis Mariano**: elk glas muziek vertelt zijn eigen verhaal.

BEZETTING

Liesbeth Devos, zang
Gwen Cresens, accordeon

IN SAMENWERKING MET

Stad Hoogstraten
De Warande

ADRES

Begijnhofkerk
Begijnhof 39
Hoogstraten

TICKETS

€ 20 (-26: € 12)
Incl. inleiding en receptie

VAN ROEY van roey
BOUWEN MET MENSEN

WO 23 september – 20:00

ABDIJ POSTEL
Constantinople
Zoete Kwelling

Ligt de waarheid in de paradox? In het lied *'Si dolce è il tormento'* van Claudio Monteverdi bewijst de geliefde trouw door te lijden. Liefde als morele krachtproef sluit aan bij de traditie van de hoofse liefde.

Een kolfje naar de hand van vermaard sopraan Hana Blazikova die begeleid wordt door Michel Angers op luit en theorbe. Setar-speler Kiya Tabassian vult aan en dialogueert vanuit zijn eigen Perzisch perspectief. Op het programma ook werk van Giovanni Girolamo, Pietro Paolo Borrono en Johann Sebastian Bach.

BEZETTING

Kiya Tabassian, setar en stem
Michel Angers, luit en theorbe
Hana Blazikova, sopraan

IN SAMENWERKING MET

Gemeente Mol
Abdij van Postel
Cultuurcentrum Mol

ADRES

Abdij van Postel
Abdijlaan 28, Mol

TICKETS

€ 20 (-26: € 12)
Incl. inleiding en receptie

DO 24 september - 20:00

GEEL

Constantinople
Bach Khayyam

Er ligt meer dan 600 jaar tussen het leven van Johann Sebastian Bach en Omar Khayyam, toch lijken deze twee genieën voor elkaar bestemd. Beiden verenigen meesterschap in de wiskunde met een spirituele wereldvisie. Constantinople brengt deze twee kunstenaars met elkaar in gesprek. Arrangementen van enkele van de meest pakkende aria's van Bach worden afgewisseld met gedichten van Omar Khayyam, die gezongen worden in het Perzisch, als antwoord op Bach's muziek.

BEZETTING

Kiya Tabassian, setar, zang & artistieke leiding
Hana Blažíková, sopraan
Michel Angers, theorbe
Didem Basar, qanun
Patrick Graham, percussie
Tanya LaPerrière, barok viool
Johanna Rose, viola da gamba
Neva Özgen, kemençe
Tineke Steenbrink, portatief orgel

IN SAMENWERKING MET

CC De Werft en Stad Geel

ADRES

Sint-Dimpnakerk
Sint-Dimpnapplein 15 Geel

TICKETS

€ 22 (-26: € 12)
Incl. inleiding en receptie

ZA 26 september - 20:15

LIER
BRYGGEN
Bruges Strings
Ecstatic truth

Een shanty is een lied dat door een groep zeelieden tijdens het werk wordt gezongen. De vele variaties van de coupletten brengen uitvoerders en luisteraars in trance. Brits meestercomponist **Thomas Adès** nam de vorm als uitgangspunt, **BRYGGEN Bruges Strings**, onder leiding van **Jolente De Maeyer**, speelt zijn werk voor de eerste keer in België. *Orawa* van de Poolse componist **Wojciech Kilar** is bezwerend, een werk dat langzaam naar extase groeit. De avond wordt vervolledigd met *Fratres* van **Arvo Pärt** en *Entr'acte* van **Caroline Shaw**.

IN SAMENWERKING MET

Stad Lier
Liers Cultuurcentrum

ADRES

Begijnhofkerk
Sint-Margaretastraat Lier

TICKETS

€ 22 (-26: € 12)
Incl. inleiding en receptie

DI 29 september - 20:00

MOL
ClubMédiéval
& SPECTRA
La nuit froide et sombre

Als er één moment waarheid kan onthullen, dan moet het wel klokslag middernacht zijn. En met voorkeur dan een stille, sombere, duistere nacht. Dat is de premisse van het chanson 'La nuit froide et sombre' van **Orlandus Lassus**. Vlaams componist **Daan Janssens** ging aan de slag met het origineel en maakte een eigenzinnige bewerking voor vijf instrumenten. Onsterfelijk repertoire in dialoog met nieuw gecomponeerde muziek, met dat idee gingen **ClubMédiéval** en **SPECTRA** aan de slag. **Ockeghem** inspireerde **Harrison Birtwistle** en vaste waarde **Frederik Neyrinck** verwerkt **Bedyngham** in een gloednieuw gecomponeerd werk: *Memling Echo*. Dit werd speciaal geschreven voor **SPECTRA**, **ClubMédiéval**, **Lore Binon** en **Lieselot De Wilde**.

BEZETTING

SPECTRA, ensemble
ClubMédiéval, ensemble
Lore Binon, zang
Lieselot De Wilde, zang
Filip Rathé, dirigent

IN SAMENWERKING MET

Gemeente Mol
Cultuurcentrum Mol

ADRES

Sint-Pieter en Pauwelkerk
Markt Mol

TICKETS

€ 20 (-26: € 12)
Incl. inleiding en receptie

WO 30 september - 19:00 & 21:00

HEIST-OP-DEN-BERG
ORLANDOviols
Harmony of Spheres

De bewegingen van hemellichamen hebben de mensheid al lange tijd in het bijzonder gefascineerd. In de modellen van astronomen en filosofen uit de Renaissance werden de zon, de maan en de vijf toen bekende planeten afgebeeld in universele harmonie: de Harmonie der Sferen. In de 16de en de 20ste eeuw speelden verhoudingen een grote rol in de kunsten, van architectuur tot muziek. **ORLANDOviols** neemt die wiskundige verhoudingen en verkent de daarop gebaseerde muzikale concepten in een ruimtelijke context. Ze breken met het traditionele idee van een frontaal podium en plaatsen het publiek in het hart van de uitvoering. Vijftien luidsprekers en een lichtinstallatie zorgen voor een ongeëvenaarde concertervaring!

BEZETTING

Hille Perl, diskant gamba, basgamba
Frauke Hess, tenorgamba, basgamba
Júlia Veto, diskant gamba, basgamba
Claas Harders, basgamba
Giso Grimm, contrabas gamba, basgamba, programmering
David Grimm, spatialisatie, programmering

IN SAMENWERKING MET

CC Zwaneberg
Gemeente Heist-op-den-Berg

ADRES

Onze-Lieve-Vrouw Koningin
van Vredekerk
Withofstraat 2,
Heist-op-den-Berg

TICKETS

€ 20 (-26: € 12)
Incl. inleiding en receptie

VR 2 oktober - 20:15

TURNHOUT
Graindelavoix
UNGESTALT

'Waarheid' in troebele en getroebleerde polyfonie (14de—16de eeuw). In de *Parmenides* van Plato ontkent Socrates dat vormloze dingen zoals modder, haar of vuilnis deelhebben aan de waarheid van de idee of de oervorm. In de 15de eeuw noemt de neoplatonist Nicolaas van Cusa polyfonie 'uitwerpselen die aan de plavuizen kleven'. Polyfonie was altijd al een crisisrepertoire en dat had minder te maken met zijn inhoud dan wel met zijn vorm. Het ontbreekt polyfonie als een vastomlijnde, gesloten vorm en de componisten waren zich daarvan maar al te bewust. In de 14de en 15de eeuw voeren de polyfonisten de geometrie van de polyfonie en haar vormende, vormloze en vervormde vormen tot een ongekend hoogtepunt. Je zou hen, met een term ontleend aan Albrecht Dürer, de meesters van de *Ungestalt* kunnen noemen. Waarheid is niet te vinden in de perfecte gesloten platonische vormen, maar in de bewegende, open en voortdurend veranderende vormen van de polyfonie.

BEZETTING

Björn Schmelzer,
artistieke leiding
Florencia Menconi, sopraan
Andrew Hallock, altus
André Pérez Muiño, tenor
Albert Riera, tenor
Andrés Miravete, tenor
Marius Peterson, tenor
Tomàs Maxé, bariton
Arnout Malfliet, bas

IN SAMENWERKING MET

De Warande
Stad Turnhout

ADRES

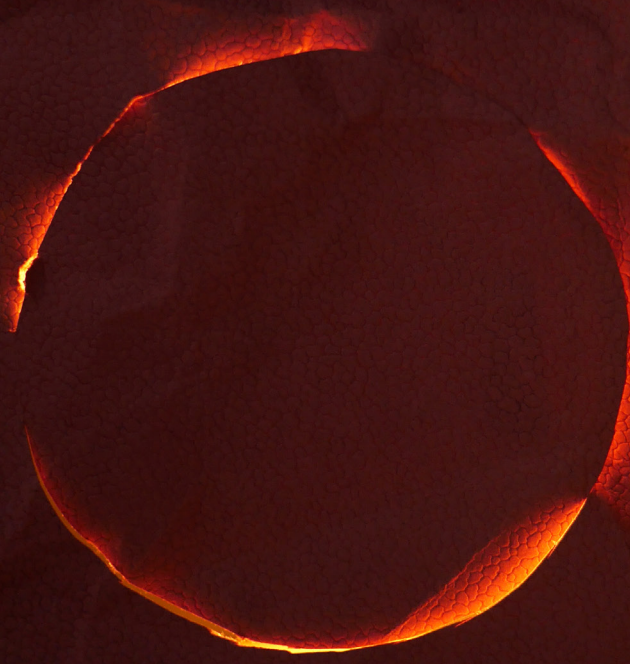
Sint-Pieterskerk
Grote Markt 80, Turnhout

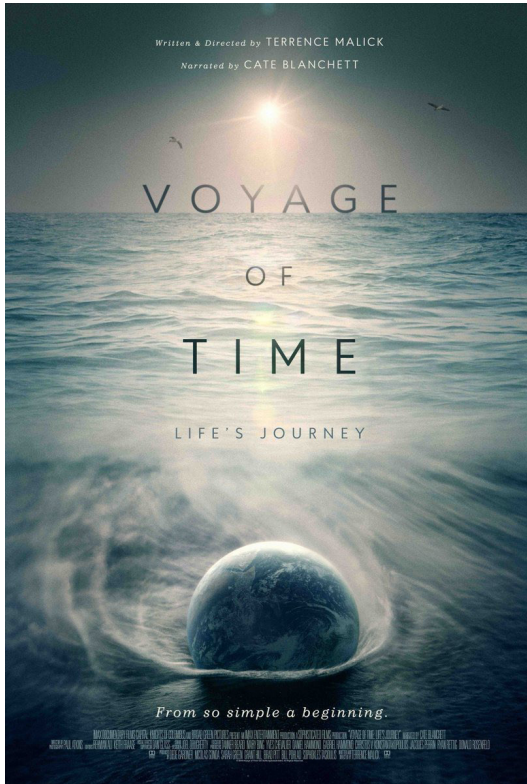
TICKETS

€ 22 (-26: € 12)
Incl. inleiding en receptie

ZA 3 oktober - 16:00

Herentals
Terrence Malick
Voyage of Time

Regisseur **Terrence Malick** een grootmeester noemen, is een understatement. Woorden komen te kort om zijn experimentele documentairefilm uit 2016 *Voyage of Time* te beschrijven. Dat de cinematografie indrukwekkend is, staat buiten kijf. Toch is de film veel meer dan een esthetisch huzarenstukje. De film verkent de geboorte en dood van het ons bekende universum aan de hand van het ontstaan en de uiteindelijke ineenstorting van de tijd. Een existentiële meditatie die ons meevoert van de oneindige leegte van de kosmos tot het krioelen van microscopisch leven op onze planeet.

IN SAMENWERKING MET

CC 't Schaliken
Stad Herentals

ADRES

Schouwburg, CC 't Schaliken
Grote Markt 33-35, Herentals

TICKETS

€ 7

ZA 3 oktober - 20:00

HERENTALS

Eric Whitacre

& Vlaams Radiokoor

The Sacred Veil

The Sacred Veil is een twaalfdelig werk van dichter Charles Anthony Silvestri en componist Eric Whitacre. Silvestri's vrouw, Julie, overleed in 2005 op 36-jarige leeftijd aan eierstokkanker en liet twee jonge kinderen achter. Met teksten van Silvestri, Whitacre en Julie zelf vertelt de intieme en aangrijpende partituur het verhaal van speelse hofmakerij, liefde en uiteindelijk verlies en de zoektocht naar troost. Hoewel het werk geïnspireerd is door die uitzonderlijke en ontroerende vriendschap, wordt Julie niet bij naam genoemd en schetst het een diep menselijk beeld van dat waar iedereen vroeg of laat mee te maken krijgt.

BEZETTING

Vlaams Radiokoor
o.l.v. Eric Whitacre

IN SAMENWERKING MET

CC 't Schaliken
Stad Herentals

ADRES

Sint-Waldetrudiskerk
Kerkstraat 11 Herentals

TICKETS

€ 22 (-26: € 12)
Incl. inleiding en receptie

ZO 4 oktober - 15:00 & 17:00

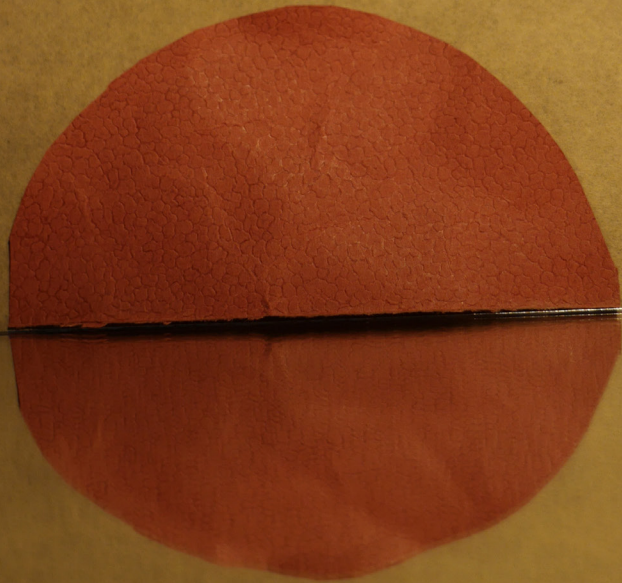
GEEL

OPZ Geel

Studenten Koninklijk

Conservatorium Antwerpen

& patiënten OPZ

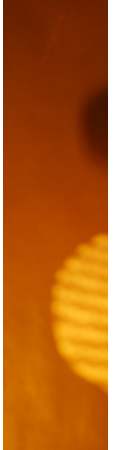
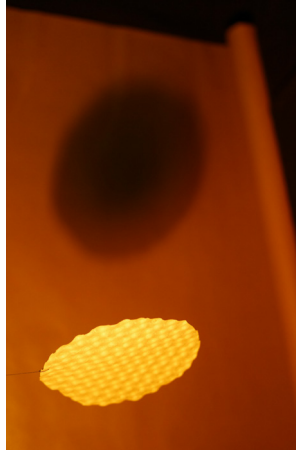
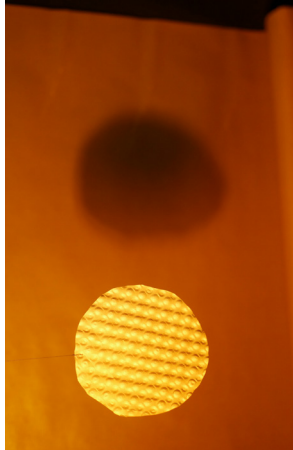
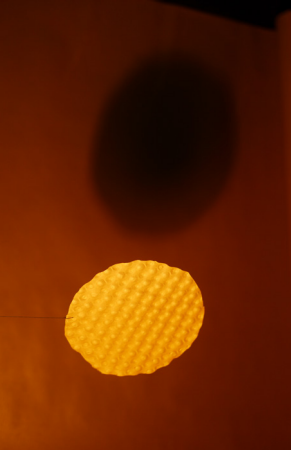
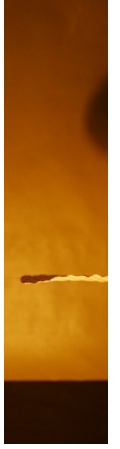
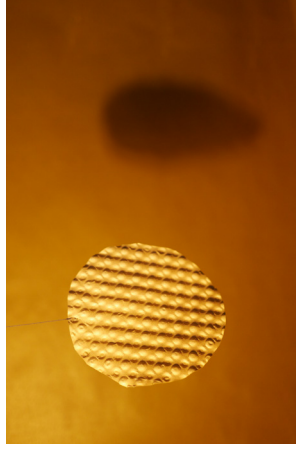
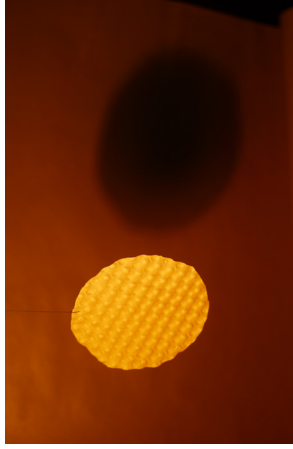
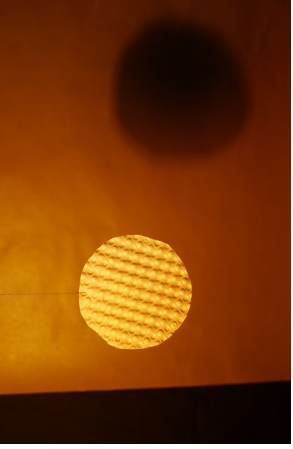
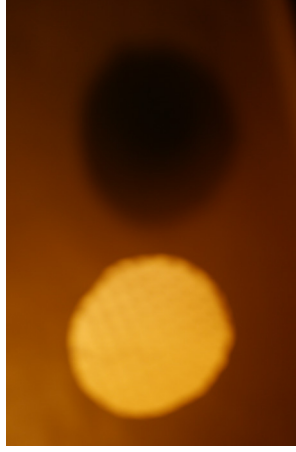
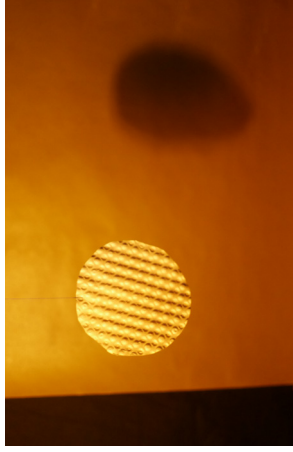
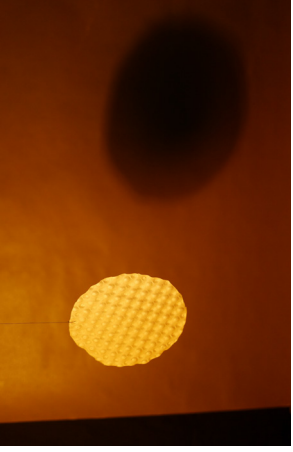
Musica Divina 2026 eindigt op een bijzondere manier. In de kapel van het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum van Geel wordt er een participatieve zijnsruimte gecreëerd rond de klankinstallatie van festivalcomponist **Noah Senden**. Studenten compositie van het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen gaan in dialoog met het Kunsthuis **Yellow Art**, het team en de bewoners van het OPZ.

ADRES

Kapel
Dokter Sanodreef 3
2440 Geel
Inrit Bezoekerscentrum
parking 7

TICKETS

Gratis, reservatie via
kempen@festival.be

Verdieping Festivalthema 'Momenten van Waarheid'

“Verzinsel
of feit:
wat is meer
waar?”

Interview met festivalcomponist Noah Senden

Noah Senden studeerde compositie bij Wim Henderickx aan het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen. Die heeft een diepe impact op hem nagelaten, niet alleen op muzikaal vlak, maar ook als mens. Tijdens zijn studie kreeg hij ook les van onder meer Bram Van Camp en Mathias Coppens. Een andere bepalende ervaring was zijn Erasmusperiode aan de Estonian Academy of Music and Theatre in Tallinn. Daar studeerde hij bij Tõnu Kõrvits en kwam hij voor het eerst echt in contact met de Baltische koortraditie. Een periode die zijn blik op klank, eenvoud en spiritualiteit in muziek sterk verruimd heeft en die een belangrijke rol heeft gespeeld in het vormen van zijn artistieke identiteit.

Musica Divina staat voor hemelse muziek op hemelse locaties en de helende werking van muziek. Wat betekent dat helende aspect voor jou?

Voor mij betekent het helende aspect van muziek vooral dat ze ruimte kan creëren. Een plek waar de tijd even lijkt te vertragen en waar je loskomt van de constante stroom aan prikkels.

Heling zit voor mij niet in het mooier maken van de werkelijkheid of in iets geruststellends opleggen. Het zit eerder in het toelaten van kwetsbaarheid. Muziek kan een ruimte openen waarin emoties en gedachten gewoon mogen bestaan, zonder dat ze meteen verklaard of opgelost moeten worden.

Wanneer muzikanten en publiek samen luisteren, kan er iets bijzonders gebeuren, een moment van gedeelde aandacht. Er ontstaat een soort collectieve reflectie. Klank heeft de kracht om mensen even uit hun eigen hoofd te halen en opnieuw met elkaar in verbinding te brengen.

Hoe uit waarheid zich, of in extenso, hoe uiten momenten van waarheid zich in jouw muziek?

Voor mij begint waarheid in muziek vaak bij iets heel kleins. Een kort motief, een simpele beweging, iets dat meteen vertrouwd aanvoelt, maar ook iets opent dat je nog nooit gehoord hebt. Het zijn die kleine bouwstenen die een werk dragen en tegelijk een gevoel van herkenning, maar ook verrassing geven.

Filosofen zoals Plato of Aristoteles dachten dat muziek een universele orde of waarheid kan laten horen. Voor mij gaat het niet om een boodschap die je kunt lezen of uitleggen, maar om momenten waarin iets essentieels ineens hoorbaar wordt. De Duitse filosoof Heidegger noemt dat “aletheia”: het onthullen van waarheid. In muziek kan dat een plotseling moment zijn dat je voelt, dat je raakt, zonder dat je het helemaal kunt grijpen. Het is geen idee dat je meekrijgt, maar een ervaring die zich ontvouwt. Een klein en puur punt van waarheid.

Hoe verloopt jouw creatief proces?

Concept neemt een prominente rol in bij het creatief proces, en pas in een latere fase wordt het concreet aan de schrijftafel. Dan kan het soms snel gaan. Ik wil graag starten vanuit een simpel buitenmuzikaal idee: een gesproken of gezongen tekst, een maatschappelijk thema, een verhaal, een beweging, de kwaliteiten van water, of de perceptie van tijd. Ik denk zo in mijn muziek eigenlijk een beetje dramaturgisch. Muziek op zichzelf is beweging, maar ook een taal. Je kunt er iets mee uitbeelden, iets voelbaar maken, zonder dat je het volledig moet verwoorden.

Koormuziek is een essentieel onderdeel van jouw werk. Componeer je anders voor koor dan voor instrumentale ensembles?

De stem is waarschijnlijk de meest menselijke vorm van muziek maken. Ze komt letterlijk uit het lichaam: uit adem, uit resonantie, uit taal. Wanneer je voor koor schrijft, werk je dus met iets dat heel fysiek en direct is.

Voor mij is er daarom een groot verschil tussen schrijven voor koor en schrijven voor instrumenten. Het zijn bijna twee verschillende disciplines. De laatste jaren heb ik meer voor koor kunnen schrijven, en dat heeft ook mijn instrumentale muziek veranderd.

Bij het schrijven voor instrumenten zijn de mogelijkheden bijna onbeperkt: klankkleuren, texturen, virtuositeit, extreme dynamieken. Maar misschien is het net daarom dat ik zo graag blijf terugkeren naar het koor. Telkens wanneer ik voor zang schrijf, voelt het een beetje alsof ik terugkeer naar de oorsprong van muziek.

Tegelijk kan ik het schrijven voor instrumenten absoluut niet loslaten. De muzikanten functioneren als het medium die ik gebruik om mijn boodschap naar het publiek te brengen. Soms voelt schrijven voor koor als werken met waterverf: transparant, direct en organisch. Instrumenten zijn eerder olieverf: rijker, gelaagder en preciezer. Maar in beide gevallen probeer ik eigenlijk gewoon hetzelfde te doen: mijn innerlijk idee zo helder mogelijk hoorbaar maken.

Hoe ga je om met tekst? Welke teksten heb je zoal gebruikt?

Tekst kan voor mij een heel sterke motor zijn in een muzikaal concept. Het is een soort buitenmuzikale impuls: een beeld, een gedachte, een emotie die meteen een richting geeft. Wat mij vooral fascineert, is hoe muziek een extra laag kan toevoegen aan de poëtische kracht van een tekst, waardoor woorden niet alleen gehoord worden, maar ook echt gevoeld. Dat geldt zowel voor muziektheater als voor koormuziek.

In het verleden heb ik bijvoorbeeld samengewerkt met onder andere Clara Cleymans en Johannes Wirix-Speetjens aan verschillende muziektheaterprojecten. In zo'n proces wordt tekst vaak de rode draad die voortdurend in dialoog gaat met de muziek. Voor sommige koorwerken schreef mijn vriendin Lieze Denckens de teksten. We kennen elkaar zo goed dat dat schrijfproces heel natuurlijk verloopt, en dat voel je uiteindelijk ook in de muziek.

Ik werk graag met heel uiteenlopende teksten. Het belangrijkste voor mij is dat er ruimte ontstaat waarin muziek een extra laag kan toevoegen en de kracht van de tekst kan verdiepen.

We worden anno 2026 omringd door verschillende soorten muziek, verschillende genres maar ook verschillende contexten: hoe ga je daar mee om als componist?

Ik zie die veelheid eigenlijk als een enorme rijkdom. Anno 2026 kan je je als beginnend componist bijna niet meer vastzetten op één enkele handtekening, en eerlijk gezegd wil, en kán, ik dat ook niet. Ik hou ervan om geprikkeld te worden door verschillende soorten opdrachten en contexten. Mijn passie blijft natuurlijk bij het schrijven voor de klassieke concertzaal, maar ik voel me net zo goed aangetrokken tot muziektheater, film, games of podcasts.

Tegelijk blijf ik zoeken naar een heel persoonlijke hedendaagse taal. Het mooiste moment is wanneer iemand na een première zegt: “Dat klonk echt als Noah.” Zelfs, of misschien juist, wanneer ik zelf het gevoel had dat ik iets totaal nieuws aan het proberen was. Voor mij zit de echte uitdaging bij het publiek te blijven prikkelen, zonder het contact te verliezen.

Je hebt een periode in Tallinn geleefd: hoe heeft die periode jou beïnvloed als componist?

Mijn ervaringen in Estland waren vooral gericht op compositie, en die periode heeft mijn muzikale blik echt enorm verruimd. Ik studeerde daar bij Tõnu Kõrvits, die toen al een van mijn grote voorbeelden was, en kreeg van hem de kans om volledig ondergedompeld te worden in een cultuur waarin muziek en koorzang vanzelfsprekend zijn. Estland is echt een koorland: overal zingt men, van koren in het brandweerkorps tot het massale Laulupidu, waar maar liefst 32.000 zangers samenkomen. Ik was er live bij en werd er volledig omvergeblazen door de kracht van al die stemmen.

Een bijzonder moment dat ik nooit zal vergeten, is dat Tõnu Kõrvits me een avond voorstelde aan Arvo Pärt, met wie ik kort kon spreken. Die ontmoeting maakte een diepe indruk en inspireerde me zozeer dat ik na mijn terugkeer in Antwerpen mijn masterthesis aan zijn werk heb gewijd.

In welke mate is de Europese spirituele minimalistische traditie een inspiratie voor jou?

De Europese spirituele minimalistische traditie spreekt mij aan omdat ze laat zien hoe krachtig eenvoud kan zijn. Tijdens mijn onderzoek naar Arvo Pärt ben ik daar sterk door geraakt. Maar tegelijk merkte ik snel dat het geen stijl is die je zomaar kan overnemen. Pärt zegt zelf dat de essentie van tintinnabuli overeenkomt met ademen, maar het vatten ervan jaren rijping nodig heeft. Wat mij vooral inspireert, is hoe deze traditie eenvoud nooit oppervlakkig maakt. Integendeel, achter die eenvoud zit vaak een enorme concentratie en aandacht voor detail.

Door een opdracht te geven waarbij een werk aanpasbaar kan zijn aan verschillende contexten en ensembles probeert Musica Divina terug aan te sluiten bij hoe muziek pakweg werd beschouwd voor de 19de eeuw. Hoe zal je je opdracht aanpakken? Wat zijn de grootste uitdagingen?

Voor deze opdracht wil ik eigenlijk een soort kern maken die altijd herkenbaar blijft, maar die bij elke uitvoering op een andere manier tot leven komt. Net zoals Arvo Pärt dat doet met Fratres: hetzelfde materiaal, maar het klinkt elke keer anders, afhankelijk van de ruimte, het ensemble, de individuele stemmen of instrumenten. Dat is ook het spannende eraan. Je hebt een vast “punt van waarheid”, iets dat nooit verdwijnt, maar binnen die kern is er ruimte om te spelen, te ontdekken en te reageren op wat eigen is aan het ensemble.

“Wat mij vooral fascineert, is hoe muziek een extra laag kan toevoegen aan de poëtische kracht van een tekst, waardoor woorden niet alleen gehoord worden, maar ook echt gevoeld.”

Brief aan Terrence Malick

Mathias Coppens, directeur van Musica Divina, schrijft een brief aan regisseur Terrence Malick. Vanuit reflecties op verschillende kunstvormen blijkt dat het spel met de waarheid een terugkomend thema is doorheen eeuwen kunstbeleving. Wat hebben schrijvers Hugo Claus en Ilja Leonard Pfeiffer gemeen? Of beeldend kunstenaar Damien Hirst met meestervervalser Han Van Meegeren? Allen nemen een loopje met de waarheid, of niet?

Beste Terrence Malick,

Ik meen me te herinneren dat de term ‘momenten van waarheid’ van jou komt. In tijden van artificiële intelligentie is het belangrijk je bronnen te verifiëren. Ik vind echter geen gepubliceerde teksten of interviews terug waarin exact die woorden staan. Heb ik ze verzonnen? Er zijn tonnen doctoraatsdissertaties geschreven over jouw werk, maar zelf heb je er maar bitter weinig over gesproken. Enigmatisch ben je zeker. Lange tijd waren er slechts een handvol afbeeldingen van jou te vinden, interviews hield je af. Het werk moet voor zich spreken. Of misschien ligt haar waarheid in mijn eigen interpretatie? Misschien ligt de betekenis van je werk in de dialoog met het publiek? Haar waarheid ligt dan in haar constant verschuivende betekenis.

Jij schrijft geen traditioneel script waarbij scènes elkaar opvolgen en dialogen woord voor woord neergepend staan. Wel is er een associatief ideeënboek waarin fragmenten tekst, quotes en beelden versnipperd bijeen staan, niet gebonden door hun chronologische en dramatische logica, maar in een soort holistisch universum waar tijd en ruimte geen beperkingen vormen. Jouw films zijn pure cinema, want ze zijn geen verfilming van een tekst. Je vertrekt van de acte van het filmen zelf, de film wordt gemaakt in de montage. Jouw existentieel oerdocument vormt het startpunt voor gesprekken met je acteurs. Je vraagt hen Stanislavski-gewijs te graven in hun eigen herinneringen, want ons verleden bepaalt

wie we in het heden zijn. Dat heden is waar je naar op zoek bent. Jouw acteurs transformeren niet in iets of iemand anders, we zien ze vooral 'zijn'. Maskers komen dan ook veelvuldig als motief voor in jouw films. Je zoekt naar het fragiele moment waarop het masker afvalt: een moment van waarheid? Daarom wil je bij het filmen niet gebonden zijn door een script en nog minder door een planning. Jij zoekt naar die unieke momenten die ons allemaal al wel eens overkomen zijn, zoals een vlinder die landt op een open hand of het gouden licht bij zonsondergang. Het begrip 'dasein' van de Duitse filosoof Heidegger komt wellicht het dichtst in de buurt van je intenties. 'Dasein': het aandachtig in-de-wereld-zijn. Dat jij de filosoof onder de regisseurs bent, is algemeen geweten.

Je collega regisseur Werner Herzog schreef het boek 'De Toekomst van de Waarheid'. Het is frappant dat hij als documentairemaker de bekentenis doet soms met opzet in te grijpen in wat hij filmt. Hij doet precies het tegenovergestelde van wat jij doet: non-fictie ensceneren. Door het in scène zetten intensifieert hij de werkelijkheid. Het zijn symbolische uitvergrotingen van een idee, waardoor de impact bij het publiek des te groter is. Je zou kunnen zeggen dat als jij een impressionist bent, Herzog een expressionist is. Jouw waarheid ligt in het samenvallen met de werkelijkheid zelf, zijn waarheid is geconstrueerd met het oog op dramatisch effect. En toch zijn jouw films fictie, terwijl zijn films non-fictie zijn. Verzinsel of feit: wat is meer waar?

Als romancier word je vroeg of laat met de slingerbeweging tussen verzinsel of feit geconfronteerd. Sommige schrijvers gaan er prat op dat ieder verzonnen karakter een afsplitsing is van het eigen ik. Is schrijven dan niets anders dan het transformeren van de eigen ervaring? Creëren vanuit een vacuüm kan niet, zoveel is zeker. Ik geloof dat het Jeroen Brouwers was die schreef dat 'niets bestaat dat niet iets anders aanraakt'. Zijn collega romancier Hugo Claus maakte er dan weer een spel van: de leugen als kunstvorm. Ik vraag me af of het vandaag de dag, in het tijdperk van de letterlijkheid, mogelijk zou kunnen zijn om op die manier de ambiguïteit op te zoeken. Wellicht is het werk van schrijver Ilja Leonard Pfeijffer een hedendaags voorbeeld van waarheid als complex web, als balans tussen ironie en ernst.

Op het einde van Pfeijffer's roman *Grand Hotel Europa* komt er een beschrijving van de tentoonstelling 'Treasures from the wreck of the Unbelievable' van Damien Hirst. De beeldend kunstenaar stelt dat het werk dat wordt tentoongesteld, opgevist is uit een scheepswrak op de bodem van de Indische Oceaan. 'Somewhere between lies and truth lies the truth', is het motto van de tentoonstelling. Hirst verzint een alternatieve geschiedenis die zijn nieuw gemaakt werk een historische context verschaft. De waarde van het artefact verschuift als haar (conceptueel) kader historisch is. Han Van Meegeren, de befaamde vervalser van het werk van Johannes Vermeer kan ervan meespreken. Toen zijn werk de Emmaüsgangers als Vermeer beschouwd werd, was haar artistieke waarde onschatbaar, om nog niet te spreken van haar marktwaarde. Toen bewezen was dat het om een vervalsing ging, werd het werk prompt verwijderd uit het museum: hetzelfde artefact dat de dag ervoor nog bewonderd was als Vermeer, werd nu verguisd als Van Meegeren.

Pfeijffer gebruikt het werk van Hirst als een zoveelste variatie op de idee dat de heersende identiteit van Europa in de verheerlijking van haar verleden ligt. Tijd genereert kwaliteit, of in de woorden van de dichter Friedrich Hölderlin: "Lang ist die Zeit, es ereignet sich aber das Wahre."

Het is niet toevallig dat Hölderlin leefde tijdens een kantelpunt in de kunstgeschiedenis. Na de Verlichting was er een opkomende interesse in werk uit het verleden. De heruitvoering door Felix Mendelssohn-Bartholdy van de Mattheuspassie van Johan Sebastiaan Bach kondigde het begin aan van het ontstaan van de klassieke canon. Een werk kan maar opgenomen worden in die canon als het bewezen heeft de tand des tijds te doorstaan. Simultaan begonnen componisten werk voor de eeuwigheid te maken: het werkconcept was geboren. De term komt van muzikfilosofe Lydia Goehr, die in haar boek *Imaginary Museum Musical Works* uitlegt dat de gedetailleerdheid van de partituur almaar belangrijker wordt. Daarvoor was een compositie in hoge mate te adapteren aan de context. Omdat die context vaak veranderde, werden tal van details niet genoteerd: de creativiteit en het improvisatietalent van de muzikant zou die wel invullen. Originaliteit wordt in de 19de eeuw echter belangrijker, waardoor improvisatie, die vaak gebruikt maakt van geijkte muzikale formules, stelselmatig naar de achtergrond begon te verdwijnen.

De partituur wordt heilig, de enige bron van waarheid. Daaruit wordt de cultus van de componist als genie geboren. Maar wat als er vanaf de eeuwwisseling opnames van de componist zelf beschikbaar zijn?

Welke drager heeft meer gewicht: de opname of de partituur? En is een partituur meer waar als ze origineel is?

In de 20ste eeuw ontstaat dan weer een nieuwe beweging: de historische geïnformeerde uitvoeringspraktijk, terzelfdertijd een reactie en een rechtstreeks gevolg van de ontwikkelingen uit de 19de eeuw. Op het meest rudimentaire niveau betekent het dat je muziek uitvoert met bijzondere aandacht voor de technologie en uitvoeringsconventies die aanwezig waren op het moment dat het muziekstuk werd gecomponeerd. Academisch bronnenonderzoek en bewijsvoering vormen de basis: de onmogelijke zoektocht naar de ultieme waarheid uit het verleden was geopend met soms dogmatisch en polemisch denken, maar ook paradoxaal genoeg met een volledig nieuw en avontuurlijk klankbeeld als gevolg. Dat alles gebeurde voornamelijk binnen de oude muziek. Binnen het genre van de opera voltrok er zich een volkomen omgekeerde beweging: de hertaling van een historische context naar de maatschappij van vandaag. De historische anekdotiek van een libretto werd ingeruild voor haar abstract universele betekenis en die werd op haar beurt weer vertaald naar een moderne setting. Wat is meer waar: het universele of het anekdotische? Ligt de waarheid in het verleden, heden of toekomst?

Beste Terrence, de personages die je opvoert, worstelen met existentiële levensvragen. Als er al muziek klinkt, dan is ze vaak romantisch, maar vaker cultiveer je de stilte. Het is geweten dat je films gebaseerd zijn op episodes uit je eigen leven en toch weet je ze vanuit die specifieke inspiratie om te buigen naar universele contemplaties op de condition humain. Bij jou geen ironisch spel met de waarheid, maar wel een oprecht geloof in Bildung. Je films zijn episch van schaal, maar poëtisch van toon. Het zijn meditaties die eerder aansluiten bij een mystieke traditie, het zoeken naar een nulpunt, naar acceptatie en leegte. Ze zoeken niet naar een ultieme vaststaande waarheid, maar in al hun bescheidenheid reveleren ze vanuit de fenomenen die ons omringen verwondering. Momenten van waarheid: kleine wonderen die zich voltrekken voor wie aandachtig in-de-wereld-is.

“Het is de zich voortdurend vormende en deformerende vorm van muziek zelf die ons in staat stelt momenten van waarheid te ervaren.”

Waarheid als vormenspel

Björn Schmelzer is dirigent, schrijver, kunstenaar, filmmaker, antropoloog en artistiek leider van het Antwerpse muziekensemble Graindelavoix. Het uitgebreide onderzoek dat hij doet om het muzikale repertoire van het ensemble te produceren wordt verder uitgewerkt in essays, lezingen en publicaties die zijn benadering situeren op het kruispunt van speculatieve theorie, psychoanalyse, muziek en kunstgeschiedenis.

Dat “waarheid” niet erg populair is vandaag kan je een understatement noemen. En toch kunnen kunstenaars niet anders dan zich eraan vast te houden, uit noodzaak, om niet te vervallen in neoliberal relativisme of postmodern perspectivisme, trendy opvattingen die vooral een politieke en sociale status quo lijken te verbergen. Waarheid bestaat, al weten we dat de volle waarheid zich nooit zo aandient. En kunst en muziek zijn oefenterreinen van die waarheid. In de interpretatie van muziek en haar uitvoering bijvoorbeeld wordt al doende duidelijk hoe noodzaak en waarheid op de een of andere manier samen horen. De uitvoerder doet er alles aan om de initiële contingentie van de partituur, haar oneindige mogelijkheden en uitvoeringsopties om te zetten in consistentie, haar creatieve willekeur in noodzakelijkheid, haar subjectieve toevalsmomenten in momenten van waarheid. Kunst en muziek doen ons die waarheid exploreren in de praktijk, in het creëren van horizonten en situaties waarin zoiets als waarheid kan oplichten en worden ervaren. Een goede uitvoering is in die zin altijd een plastische uitvoering omdat ze het ons onmogelijk maakt na afloop gewoon terug te keren naar de neutraliteit van de partituur. Een uitvoering die beklijft heeft zich aan de luisteraar vastgekleefd, zich aan de herinnering vastgehaakt. Daarom dat zo’n luisterervaring danig kan inwerken op het gemoed en de gedachten van de luisteraar. Wat is zo’n ingrijpende luisterervaring die een onomkeerbare verandering met zich meebrengt anders dan een moment van waarheid?

Het is te begrijpen dat waarheid afschrikt. Ofwel gaat het om een absolute en doctrinaire pretentie waarvan de kunst en de muziek de spreekbuis zijn. Zo kijken we vaak naar kunst uit het verleden. Ofwel gaat het om een ervaring die zo ingrijpend of schokkend is dat ze ons met een trauma opscheept. Dat lijkt soms de ambitie van veel hedendaagse kunst.

Maar wat als momenten van waarheid zich schuilhouden in de scheuren en breuken van de kunstwerken zelf, of ze nu eeuwenoud of hedendaags zijn? Wat als die momenten van waarheid zich bevinden op het snijvlak of in de spleet tussen het kunstwerk, zijn uitvoering en zijn ervaring?

De Engelse schrijver Walter Pater heeft ooit beweerd dat alle kunst streeft naar de conditie van muziek. Wie zijn bewering oppervlakkig leest, zou kunnen denken dat hij de klassieke symbiose van vorm en inhoud voorstaat. Maar wat Pater eigenlijk beweert, is dat alle kunst zoekt om de ervaring van het interval te capteren, het passeren zelf van de momenten. En het is deze dynamiek van zelf-sabotage, van verschijnen en verdwijnen, waar het de kunst om te doen is. Tragisch genoeg is muziek zelf het eerste slachtoffer van haar eigen artistieke dynamiek. Eeuwenlang lijkt muziek te hebben gevochten om een vaste, herkenbare, grijpbare vorm, in navolging van de beeldende kunsten. Eens ze die vorm gevonden had, duurde het niet lang of hij werd weer opgegeven ten voordele van een oneindig aantal moeilijk te definiëren en in kaart te brengen klankvormen. Polyfone muziek is vanaf het begin de exploratie van die vormenanarchie en van een temporele vorm die nooit helemaal sluit. Het is de zich voortdurend vormende en deformerende vorm van muziek zelf die ons in staat stelt momenten van waarheid te ervaren.

Voorbij het denken

Luc Dewinter is zenmeester en componist. Hij benadrukt steeds dat de verdieping en het ontwaken (verlichting) - zoals die binnen het zenboeddhisme gecultiveerd worden - niet tot één traditie beperkt zijn. Ze maken deel uit van ons mens-zijn. We vinden die mystieke praktijk van het overstijgen van het persoonlijke bestaan dan ook terug in verschillende levensbeschouwingen. Vrijwel alle muziek van Luc De Winter is geïnspireerd door die universele, transcendente ervaring. Hij geeft zijn unieke kijk op het festivalthema 'Momenten van waarheid'

Waarheid is zo'n begrip dat heel wat los maakt. In deze korte tekst wil ik het graag enkel hebben over wat we de waarheid zouden kunnen noemen. De waarheid over ons bestaan, de ultieme waarheid die je kunt zoeken, en die het antwoord zou zijn op onze meest fundamentele vragen.

Haak nog niet af, beste lezer. Laat me je geruststellen: ik beweer niet dat ik deze waarheid in pacht heb. Evenmin heb ik de intentie om erover te filosoferen of te discussiëren.

Wat ik wél wil voorstellen is een manier om met het zoeken naar deze waarheid om te gaan - een oud pad dat we terugvinden in verschillende culturen en tradities.

Het klassieke Chinese geschrift Tao te Ching, toegeschreven aan Lao Tse, opent met de woorden:

De eeuwige Tao kan niet in woorden uitgedrukt worden.

De eeuwige naam kan niet worden genoemd.

De uiteindelijke waarheid laat zich niet in woorden vatten. Niet omdat ze zo complex of verheven zou zijn, maar omdat ons menselijke denken - hoe nuttig ook, en hoe trots we er soms ook op zijn - uiterst beperkt is. Wie dieper wil gaan zal het moeten achterlaten, zoals je je fiets achterlaat wanneer je de Mount Everest gaat beklimmen.

Zo kunnen we komen tot een direct zien, een onmiddellijk schouwen in wat is. Een ervaren - zonder dat ervaren in woorden te vertalen. Woorden kunnen hoogstens fungeren als richtingaanwijzers, zoals: “Brussel, 10 km”. Verwar de wegwijzer, dit woord niet met het ervaren van de stad zelf.

Wanneer we met hart en ziel volledig aanwezig zijn in het bestaan hier en nu, zonder te conceptualiseren, te willen begrijpen of vast te houden - niet eventjes als een experiment, maar telkens opnieuw, tot we ons daarin werkelijk thuis voelen, zou de waarheid zich dan misschien manifesteren? Als dat wat is zoals het is? Zonder nood aan het etiket “waarheid”?

Zou de vraag zelf - wat de waarheid is - ontmaskerd kunnen worden als een droom van het denken? Zou ze als het ware ontvraagd worden? Zal misschien blijken, dat ze gebaseerd was op allerlei onbewuste aannames?

Een antwoord geven op deze vragen maakt natuurlijk geen deel uit van dit pad. Kleine vragen verdienen heldere antwoorden, grote vragen leggen we beter niet het zwijgen op met grote antwoorden. Laat de vraag weerklinken in jezelf en laat deze weerklink je meevoeren in de helderheid voorbij elk denken.

“Zou de vraag zelf
- wat de waarheid
is - ontmaskerd
kunnen worden
als een droom van
het denken?”

De waarheid in ons

Els Janssens geeft haar visie op het festivalthema ‘Momenten van Waarheid. Ze studeerde woordkunst, literatuurwetenschap en niet-westerse wijsbegeerte. Daarnaast specialiseerde ze zich in de comparatieve filosofie van Ulrich Libbrecht en is bestuurslid van de School voor Comparatieve Filosofie Antwerpen. Ze is als docente tekstanalyse verbonden aan de opleiding drama van Luca School of Arts.

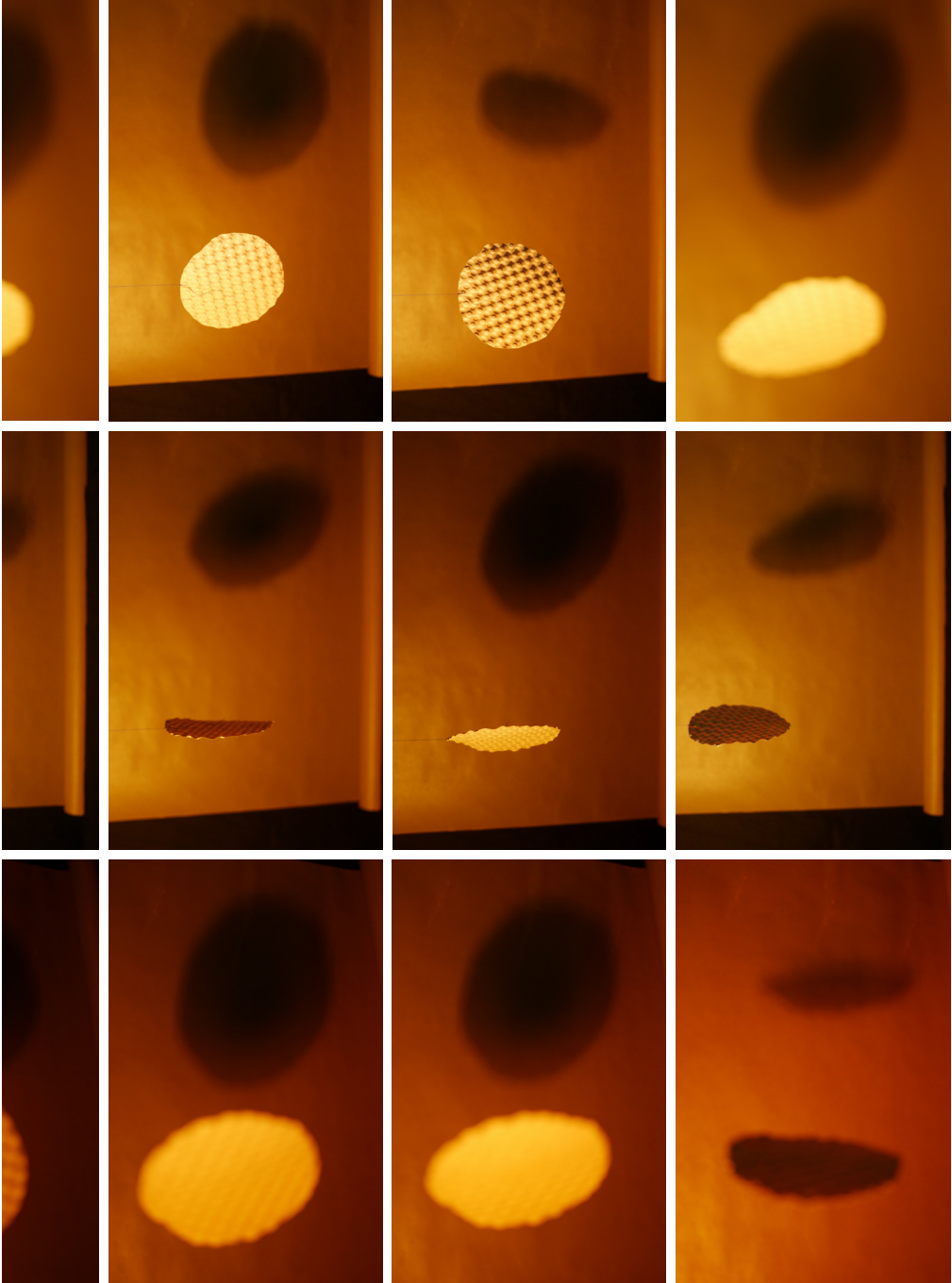
“Moments of being”, zo noemde Virginia Woolf enkele bijzondere momenten van waarheid in haar *Autobiographical Writings*. Ze beschrijft hierin een ervaring die ze als achtjarig kind had in een vakantiehuis aan zee. “Als het leven een fundament heeft waarop het is gegrondvest, als het een vat is dat men vult en vult en vult, dan is mijn vat zonder twijfel gegrondvest op deze herinnering.” En dan beschrijft ze het wakker worden in de kamer met open raam: “Het is liggen luisteren naar dat uiteenspatten van de golven, en naar dat licht kijken, het is voelen, het is bijna niet mogelijk dat ik hier ben, het is het meest extatische gevoel dat ik kan krijgen.” En het is “zo groot, dat ik het niet kan beschrijven.” Het zijn momenten waarop de ik-begrenzing wegvalt en we opgenomen worden in een grotere eenheid waarin wij en alles heel sterk aanwezig zijn, nu en zonder afstand. Onze zintuigen en ons bewustzijn zijn volledig open. Vol-ledig: vol van aanwezigheid en leeg aan concepten en interpretaties. Die volgen later als het denken en het ‘ik’ proberen het te grijpen, het te begrijpen of in te grijpen. Het zijn daarentegen momenten die óns aangrijpen. Ze kunnen ons overvallen of ons geschonken worden als we in de natuur zijn, in een concert, op een stille plek, bij een kunstwerk, in een ontmoeting... Ze zijn uiterst subjectief en toch universeel. We komen ze in teksten uit alle culturen tegen, alleen worden ze anders genoemd en anders gewaardeerd. Soms raken ze het mystieke, het sublieme, het onvatbare. Voor sommigen zijn ze van een esthetische hoogte; voor anderen zijn ze sacraal.

De ‘datheid’ primeert op de ‘wathheid’: we stellen vast dát er iets met ons gebeurde, maar we kunnen moeilijk zeggen wát dit dan was.

Zijn dit dan ‘momenten van waarheid’? Dat hangt sterk af van wat we onder ‘waarheid’ verstaan. Voor Virginia Woolf vormen die momenten de basis van haar leven. Vanuit ons westers denken zullen we dit begrijpen als een subjectieve persoonlijke waarheid, ontstaan vanuit een ‘waarachtige’, authentieke ervaring. We plaatsen het in deze categorie omdat voor ons waarheid verbonden is met objectiviteit, wetenschappelijke theorieën en empirisch onderzoek. De rationele distantie die vereist is ten opzichte van het onderzoeksobject laat ons niet toe de eenheid te ervaren, het opgaan in het andere, het zich opgenomen voelen in een groter geheel. We zijn gewoon dat de waarheid buiten ons ligt en bij ons moet naar binnen gebracht worden door leraren, boeken, digitale schermen... In andere wereldbeelden zoals in het boeddhisme, bij inheemse culturen of in mystieke tradities ligt de waarheid net in deze innerlijke ervaring. In momenten van waarheid ervaren zij een eenheid met al wat leeft, een fundamentele verwondering over het mysterie waar wij deel van uitmaken, een inzicht in onzichtbare verbanden. Deze innerlijke ervaringen vormen de basis van hun wereldbeeld en hun waarheid.

Maar net als Virginia Woolf, koesteren ook andere westerse kunstenaars deze momenten van waarheid, dragen ze deze op ons over of wekken ze de herinnering eraan op. Laat dit festival ons weer in contact brengen met deze momenten waarin zich een diepere waarheid openbaart en waarop we misschien een andere wereld kunnen bouwen.

“De ‘datheid’
primeert op
de ‘wathheid’:
we stellen vast
dát er iets met
ons gebeurde,
maar we kunnen
moeilijk zeggen
wát dit dan was.”

Onze locaties

Abdij van Averbode

De norbertijnenabdij van Averbode wordt in 1134 gesticht op initiatief van Arnold II, graaf van Loon. Het is oorspronkelijk een dubbelklooster, waarin zowel mannen als vrouwen leefden. In het begin van de 13de eeuw wordt de abdij definitief 'ontdubbeld' en verhuizen de zusters naar Keizerbos. Doorheen de eeuwen kent de abdij heel wat beproevingen: plunderingen, branden, de pest,... Na de Franse revolutie wordt ze verkocht, maar in het begin van de 19e eeuw kopen de broeders de abdij terug. Het kloosterleven wordt hervat en de abdij wordt de spil van heel wat activiteiten, zoals missiewerk, onderwijs en een uitgeverij.

Abdij van Tongerlo

Op verzoek van heer Giselbert vestigen omstreeks 1130 enkele norbertijnen uit Antwerpen zich op zijn landgoed in Tongerlo. Naast haar landbouwactiviteiten en actieve armenzorg, ontwikkelt de abdij een uitgebreid mecenaat op de fronten van kunst, cultuur en wetenschap. Sinds 1545 is de abdij in het bezit van een kostbaar doek: de meest getrouwe en mooiste replica van het 'Laatste Avondmaal', dat **Leonardo da Vinci** schilderde in de eetzaal van het klooster Santa Maria delle Grazie te Milaan. Omdat het originele fresco in de loop der tijden zó geleden heeft, dat er van de oorspronkelijke schoonheid niet veel meer overblijft, is dit 'Laatste Avondmaal' des te waardevoller geworden. In 1796 wordt de abdij door de Franse Revolutie opgeheven en moet de kloostergemeenschap noodgedwongen in ballingschap. De abdijsgoederen worden verkocht. Omstreeks 1840 herneemen een zestal jonge medebroeders het religieuze leven in de vernielde

abdij van Tongerlo. In 1929 vernielt een hevige brand het merendeel van de gebouwen. De jongste broeders vinden een onderkomen in de abdij van Leffe en helpen met de heropricting van deze Waalse norbertijnenabdij. Van 1995 tot 1999 werd de abdijkerk grondig gerestaureerd en mocht ze weer schitteren in haar oorspronkelijke neogotische toestand. Sinds 2003 wordt het beeld van het Kind Jezus van Praag in de abdijkerk vereerd en sinds 2015 van een eigen stemmige kapel voorzien met mooie glasramen.

Abdij van Postel

De abdij van Postel – gelegen op het kruispunt van destijds belangrijke wegen – wordt begin 12de eeuw door de norbertijnenabdij van Floreffe gesticht. Naast het pionierswerk van de ontginning van de streek is er de opvang van de reizigers, waarmee het klooster een uitstekende faam als Godshuis verwerft. In 1610 groeit Postel uit tot een onafhankelijke abdij, met de steun van de bisschop Maes van 's-Hertogenbosch en de landvoogden Albrecht en Isabella. In 1797 bereikt de Franse revolutie de abdij: de kloosterlingen worden verdreven en alle goederen worden aangeslagen. Na een halve eeuw is er de heropstart in 1847. Volgt een moeizame, geduldige restauratie met in de 20ste eeuw de realisatie van een stevige boerderij. Daar is de befaamde Postelkaas ontstaan, erkend als streekproduct, en erg gegeerd ook in zijn variëteiten. Die lekkere producten worden aangeboden in de abdijwinkel, naast de nog grotere variëteit van de abdij-kruidenteelt, verwerkt in het abdiylabo. Steeds beschikbaar is de welgekende zuivere ginseng... Het befaamde Postel-abdijbier, eveneens teloor gegaan bij de Franse Revolutie, wordt met zijn varianten gebrouwen bij Alken-Maes n.v. te Alken.

Begijnhofkerk van Hoogstraten

Het begijnhof van Hoogstraten ontstaat in 1380 als een infirmerie met een kapel en kerkhof. Tot aan het uitbreken van de Tachtigjarige oorlog in 1567 kent het begijnhof een gestadige groei. De nadelige gevolgen van de oorlog laten ook het begijnhof niet onberoerd, zodat er in 1604

nog slechts twee begijnen overblijven. In de tweede helft van de eeuw kent het begijnhof echter een grote bloeiperiode. Er moeten woningen worden bijgebouwd en men begint met de bouw van een nieuwe kerk, toegewijd aan Sint-Jan Evangelist en de heilige Begga.

Begijnhofkerk van Lier

Het Lierse begijnhof ontstaat in 1258 en groeit uit tot een typisch 13e-eeuws stratenbegijnhof met 11 straten en 162 huisjes. Naarmate het aantal begijntjes toeneemt, ontstaan er verschillende sociale instellingen, zoals een infirmerie en een armentafel. In 1664 start met de bouw van een nieuwe begijnhofkerk, vernoemd achter de Heilige Sint-Margaretha, die het bouwvallige kerkje van de gemeenschap moest vervangen. Ondanks geldgebrek, wordt de kerk drie jaar later toch voltooid. Het bovenste gedeelte van de gevel samen met de klokkentoren wordt echter pas een eeuw later toegevoegd.

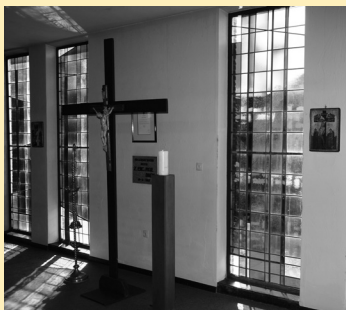
Sint-Pieter en Pauwelkerk van Mol

De huidige kerktoren van de Molse Sint-Pieter en Pauwel kerk dateert van het einde van de 15de eeuw. Hij is 41,78 meter hoog. Het is een typisch Kempische bakstenen toren in gotische stijl. Het schip van de kerk werd herbouwd in 1898 in neogotische stijl. De portalen en enkele andere delen waren iets vroeger klaar. Boven een portaal prijkt een 'Doop van Christus in de Jordaan'. Vlakbij de deur staat een "dovenbiechtstoel", die indertijd wegens de privacy opgesteld stond in de sacristie. De beeldhouwde biechtstoelen en lambrisering zijn van Andreas De Swert. Onderaan het altaar met de Kruisafneming, ligt een Sint-Franciscus van Assisi, uit ivoor en Congolees hout. In het tabernakel van dit altaar wordt het relikwie van

de Heilige-Doorn bewaard. Het centrale altaar werd op 29 juni 2008 door Mgr. Paul Van den Berghe gewijd. Het is een ontwerp van architect Frédéric Wattecamps, partner bij Atelier Vanhout in Turnhout. Het is uitgewerkt in carraramarmer en blauwe hardsteen. De eenheid tussen altaar en lezenaar is het sterkste kenmerk van deze moderne constructie die door de materiaalkeuze goed in het interieur is geïntegreerd. De parochie heeft een handige brochure ter beschikking met vooral aandacht voor details uit glasramen en beeldsnijwerk. In de zomer is er in de kerk meestal een tentoonstelling van religieuze kunst.

Onze-Lieve-Vrouw Koningin van Vredekerk van Heist-op-den-berg

In 1942 werd een kapelanie opgericht, waarop een voorlopige kapel werd gebouwd. In 1954 werd de kapelanie verheven tot hulpparochie. In 1966 werd een definitieve kerk gebouwd. De voorlopige kapel werd ingericht als parochiecentrum. De zaalkerk is in de stijl van het naoorlogs modernisme naar ontwerp van Eugène Spiessens. Het interieur werd ontworpen door W. Tuyls.

Sint-Pieterskerk Turnhout

De buitenkant is opmerkelijk sober, het interieur adembenemend. Pronkstuk is de preekstoel uit 1862. Hoe oud de kerk is, blijft een mysterie. De preekstoel, het hoogaltaar en beeld- en schilderwerken blinken van schoonheid. Ooit leken ze in vlammen op te gaan. De kerktoeren leek te branden. Maar de brandhaard bleek een zwerm muggen in de zonneschijn te zijn. Zo kregen de Turnhoutenaren de bijnaam 'muggenblussers`.

Sint-Waldetrudiskerk Herentals

De oudste delen van de Sint-Waldetrudiskerk dateren uit de 14de eeuw, terwijl het koor en het schip in de 15de eeuw worden ontworpen door de Brusselse architect Gillis van den Bossche. In 1796 krijgt de Brabants-gotische kerk een boltorentje, maar die wordt in 1901 vervangen door een rechtopstaande torenspil. De toren bedraagt vanaf het metselwerk tot aan de voet van het kruis 33 meter. De Sint-Waldetrudiskerk is vernoemd naar de Henegouwse heilige Waudru, die in de 7de eeuw een vrouwenabdij stichtte die aan de oorsprong lag van de latere stad Bergen.

OPZ GEEL

OPZ Geel is een psychiatrisch zorgcentrum dat gespecialiseerde zorg verleent aan mensen die op een of andere manier vastgelopen zijn in hun leven. In samenwerking met de partners van het Netwerk GGZ Kempen en PANGG0-18 biedt OPZ Geel hen en hun naasten de meest passende begeleiding op de minst ingrijpende manier, gaande van ambulante zorg en crisisbegeleiding aan huis tot en met woonzorg. Een opname in het ziekenhuis gebeurt pas wanneer zorg in de eigen context niet volstaat of niet mogelijk is. Het zorgcentrum is gevestigd op een groene campus vlakbij het centrum van Geel. De natuurlijke omgeving heeft onmiskenbaar een heilzaam effect op het welzijn en het herstelproces van patiënten, bewoners en gasten uit de Geelse Gezinsverpleging. 'Den hof' met de serres en de dieren biedt rust en vormt een deugddoende en inspirerende plek.

Sint-Dimpnakerk van Geel

De Sint-Dimpnakerk, een prachtig voorbeeld van demergotiek, werd gebouwd in de periode 1349-1570. Oorspronkelijk werd ze opgericht als bedevaartskerk, een van de mooiste en belangrijkste herinneringen aan het unieke verleden van de Barmhartige Stede. Volgens de legende werden de Ierse koningsdochter Dimpna en haar biechtvader Gerebernus op deze plaats begraven. De kerk huisvest verschillende Vlaamse topstukken zoals het Sint-Dimpnaretabel, het Passieretabel en het Apostelretabel. Ook het renaissance praalgraf van de familie de Merode is een absolute blikvanger.

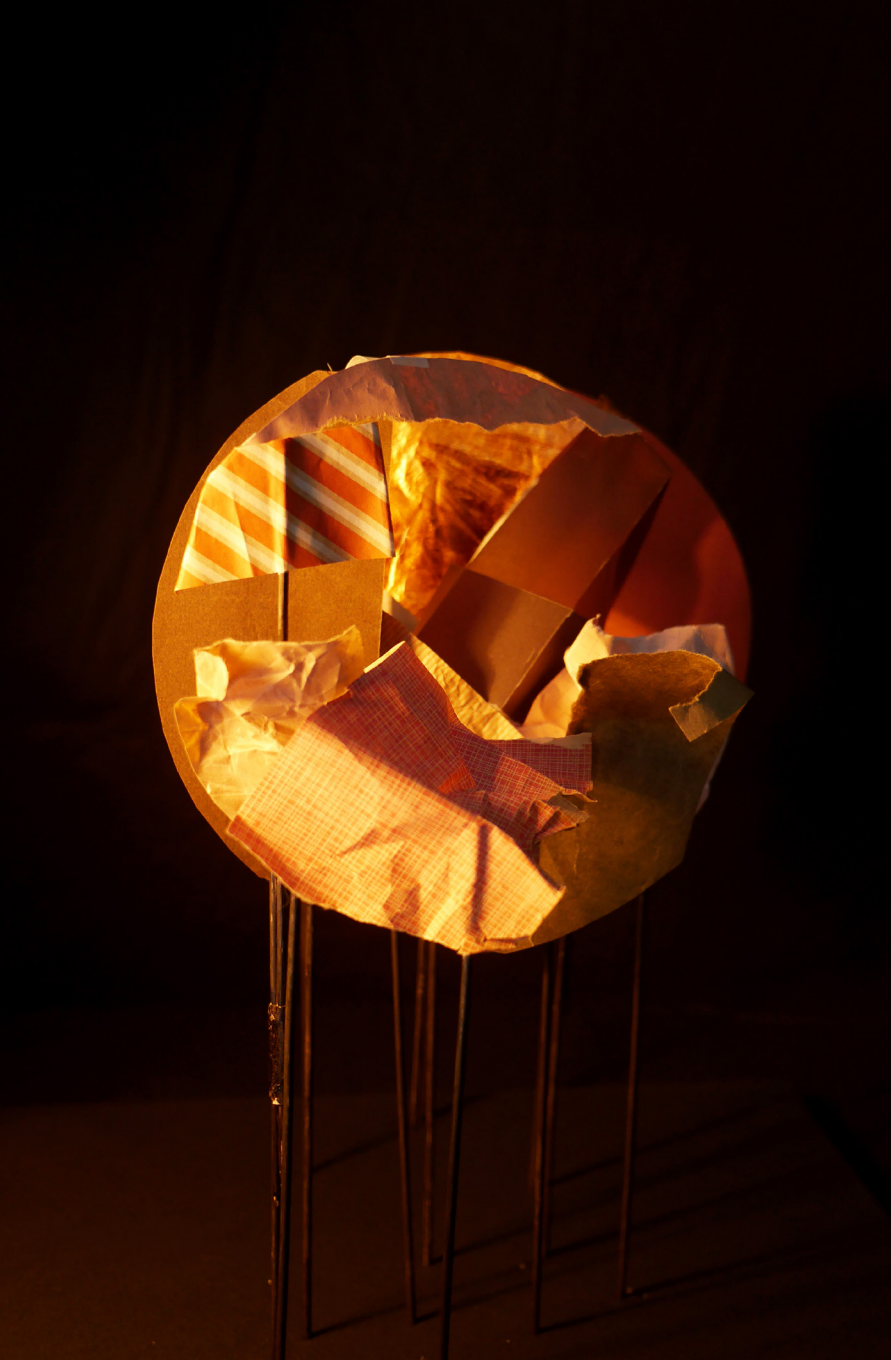
Ook het renaissance praalgraf van de familie de Merode is een absolute blikvanger.

Katelijne Boon presenteert

Klara-presentatrice Katelijne Boon is er aan de start van elk Musica Divina concert om u op een boeiende manier op te warmen. U kent haar als de zachte stem van De Liefhebber op Klara. Ze stelt ook programma's muzikaal samen, verslaat sinds 2008 de Koningin Elisabethwedstrijd voor Canvas en is een gepassioneerd sopraan.

GENIETEN IN DE KEMPEN

ONTDEK DE STILLE KEMPEN

Voor uitstappen kan u terecht bij
Toerisme Kempen
www.kempen.be
of de lokale diensten toerisme

TE VOET OF MET DE FIETS - POPULAIRE ROUTES AAN DE CONCERTLOCATIES

Wandelen

Grote Netewoud in Turnhout, *Vensters
op het Vennegebied* in Turnhout,
Gevangen tussen grens en groen
in Hoogstraten, wandelnetwerk de
Merode Westerlo,...

Fietsen

Op de fiets met helden en heiligen
(Abdij Tongerlo, Geel), *Landlopersroute*
(Hoogstraten, Turnhout), *Rondom de
abdij van Postel*, ...

DE ABDIJEN, BEGIJNHOVEN EN KERKEN

Naast de festivalrondleidingen in
de abdijen zijn volgende musea aan
de concertlocaties een bezoekje
waard: Gasthuismuseum in Geel,
Begijnhofmuseum Hoogstraten en
Begijnhofmuseum Turnhout.

ETEN EN DRINKEN

Torenhof

Geneinde 1, Westerlo
www.torenhof-tongerlo.be
014 54 43 91

De Lindedreef

Abdijlaan 11
www.delindedreef.be
0479 95 86 39

Het Moment

Herseltsebaan 2, Averbode
www.averbodemoment.be
013 69 99 34

MZE Food

Kerkstraat 3, Herentals
www.mze.be
014 70 37 81

Zuster Agnes

Schapekoppenstraat 16, Lier
www.zusteragnes.be
03 288 94 73

Restaurant Begijnhof

Vrijheid 108, Hoogstraten
www.restobegijnhof.be
03 314 66 25

Herberg In het wilde zwijn

Witrijt 28, Bergeijk
www.inhetwildezwijn.nl
+31 85 0438303

SLAPEN

Gastenkamer

Abdij Averbode
Abdijstraat 1, Averbode

Hotel Geerts

Grote Markt 50, Westerlo
www.hotelgeerts.be
014 54 40 17

Hotel De Swaen

Belgiëlaan 1, Herentals
www.hoteldeswaen.be
014 22 56 39

Hotel Corbie

Markt 54, Geel
www.corbiegeel.be
014 56 33 00

Hotel Ter Driezen

Herentalsestraat 18, Turnhout
www.ter-driezen.com
014 41 87 57

TICKETS EN ABONNEMENTEN

ALGEMEEN VERKOOPPUNT

www.musica-divina.be

UiT in Mechelen
Vleeshouwersstraat 6, 2800 Mechelen
015 29 76 53
Uit@mechelen.be

ABONNEMENTEN

Abo Waarheid
20% korting
bij minimum drie avondconcerten
Niet van toepassing voor de
dagactiviteiten

KORTINGEN LOSSE TICKETS

-26: € 12
Groepen vanaf 10 personen: - € 2
Kortingen en abonnementen zijn niet
combineerbaar.

LOKALE VERKOOPPUNTEN

In de lokale verkooppunten zijn enkel
tickets verkrijgbaar voor het concert
dat in die gemeente plaatsvindt.
De gangbare kortingen van het
desbetreffende cultuurcentrum worden
toegekend.

Averbode:

Het Moment
Abdijstraat 1
013 69 99 34

Geel

CC De Werft
Werft 32
014 56 66 66
www.dewerft.be

Heist-op-den-Berg

CC Zwaneberg
Cultuurplein 1
015 25 07 70
zwaneberg.be

Herentals

Cultuurcentrum 't Schaliken
Grote Markt 35
014 21 90 88
www.schaliken.be

Lier

Liers Cultuurcentrum
Aarschotsesteenweg 3
03 488 06 79
www.lierscultuurcentrum.be

Postel en Mol

Cultuurcentrum Mol
Molenhoekstraat 2
014 33 09 00
www.cultuurcentrummol.be

Tongerlo

De Oude Linden Abdijboekhandel
Abdijstraat 40c
014 53 82 10

Turnhout en Hoogstraten

De Warande
Warandestraat 41
014 41 94 94
www.warande.be

De ticketverkoop start begin juni via
www.musica-divina.be. De lokale
verkooppunten starten begin juni.
Daar zijn enkel tickets verkrijgbaar
voor het concert dat in die
gemeente plaatsvindt. De gangbare
kortingen van het desbetreffende
cultuurcentrum worden toegekend.

COLOFON

ALGEMENE COÖRDINATIE EN ORGANISATIE

Festival van Vlaanderen Kempen vzw
en departement Cultuur
met dank aan sponsor IOK
en mediasponsor Klara

ORGANISATIE

Mathias Coppens
directeur
Michaela Defever
marketing & PR
Iris Teunissen
productie

RAAD VAN BESTUUR

Marc De Geyter
Kris Vreys
Greet De Clerck
Liana Davtyan
François Mylle
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Annick Schramme
Björn Siffer

SAMENSTELLING EN REDACTIE

Mathias Coppens
Michaela Defever
Iris Teunissen

ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

© FOTO'S

Noah Senden © Sylvie De Pooter
Abdij Averbode © Frank Emmers
DionysosNow! © Stephan Vanfleteren
Liesbeth Devos & Gwen Cresens
© Emilie Charransol
Kiya Tabassian © Nikolaj Lund
Constantinople © Emily Cooper
BRYGGEN © Erine Wyckmans
ORLANDOviols © Rolf Schoellkopf
Graindelavoix © Koen Broos
Vlaams Radiokoor © Wouter Van Vaerenbergh
Eric Whitacre © Marc Royce
Noah Senden © Veerle Hofkens

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Mathias Coppens
Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen vzw
Onder-den-Toren 12
2800 Mechelen

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel
uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is
lid van de European Festival Association en de
International Society for Contemporary Music.

Programma onder voorbehoud van wijzigingen.

CONTACT

Festival van Vlaanderen Kempen vzw

Onder-den-Toren 12,
2800 Mechelen
T +32 (0)15 20 49 82
kempen@festival.be

www.musica-divina.be

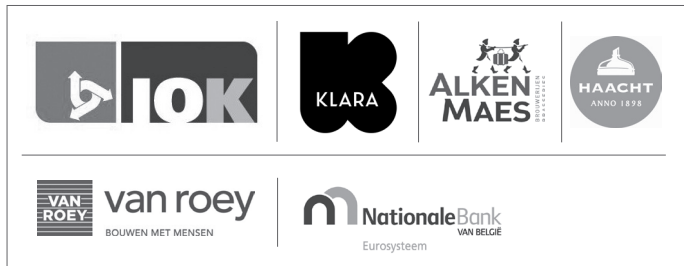
SUBSIDIENTEN

MET DE STEUN VAN

De steden Geel, Lier, Herentals, Hoogstraten en Turnhout en de gemeenten Mol, Westerlo, Heist-op-den-Berg en Scherpenheuvel, de abdijen van Postel, Averbode en Tongerlo, en de kerkfabrieken en de toerismediendiensten van de betrokken steden en gemeentes.

SPONSORS

PARTNERS

EXPERIMENT/IL
KUNST/THEATER/JAZZ/ACT
KLASSIEKE MUZIEK/POËZIE
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/
GESCHIEDENIS/ERFGOED/G
HEDENDAAGSE MUZIEK/FEST
POLITIEK/ECONOMIE/WOR
PERFORMANCE/SOCIOLOG
CHANSON SOUNDS

Klara. Blijf verwonderd.

IOK, trotse sponsor van Musica Divina

